cti nezná imunitu zpráv o veřejném jednání soudu (srovnej pro dřívější stav rozhodnutí čís. 3517, 4370 Sb. n. s. a čís. 888 víd. sb.).

Má-li zmateční stížnost na mysli omyl ve smyslu § 2, písm. e) tr. z., že totiž byl stěžovatel na omylu v tom směru, že pravdivá tisková zpráva ze soudní síně požívá imunity, pak nejde o omyl skutkový, nýbrž o omyl právní, jenž podle § 233 tr. z. vinníka neomlouvá.

Konečně neobstojí ani zmatek podle § 281, čís. 9 b) tr. ř., s jehož hlediska stěžovatel uplatňuje, že se mu prý podařil důkaz omluvitelného omylu. Pouhá okolnost, že uvedená skutečnost byla při hlavním přelíčení proti M. tvrzena obhájcem, samozřejmě nestačí, aby mohla býti objektivně důvodně pokládána za pravdivou, to jest, aby mohl člověk průměrných vlastností a schopností při normální pozornosti získati přesvědčení o pravdivosti tvrzené skutečnosti (rozh. čís. 3542, 5067 Sb. n. s.). Pouhý subjektivní omyl stěžovatelův nestačí k naplnění předpokladů § 6, odst. 2, písm. b) cit. zák., neboť omluvitelnost tohoto omylu záleží na uvedeném již objektivním měřítku. Při nedostatku předpokladů důkazu omluvitelného omylu podle § 6, odst. 2, písm. b) cit. zákona netřeba se zabývati otázkou, zda by tu byly další předpoklady podle § 6, čís. 3 cit. zák.

Čís. 6143.

K důkazu pravdy při výtce lži.

Byl-li obžalovaný přes nesprávný údaj křestního jména označen způsobem vylučujícím pochybnosti o jeho osobě a jeho záměnu s jinou osobou, je s hlediska § 17, odst. 1 zákona o ochraně cti lhostejno, kdy byla provedena formální oprava křestního jména.

Důkaz pravdy může býti prováděn i průvodními prostředky vzešlými teprve po obvinění, jež má býti dokázáno, avšak jen dokazují-li, že obvinění bylo pravdivé již v době stíhaného projevu nebo v době, pro niž bylo vysloveno.

Trestní odpovědnost odpovědného redaktora není dotčena tím, že závadný článek vyšel v rubrice, o níž redakce prohlásila, že odmítá odpovědnost za formu a obsah článků v ní uveřejněných.

(Rozh. ze dne 24. února 1938, Zm II 417/37.)

Soukromý žalobce senátor N. dotkl se v novinářském článku urážlivě svého politického odpůrce obžalovaného A. Na tento útok reagoval A. tím, že napsal a ve dvou místních časopisech, jichž odpovědnými redaktory byli spoluobžalovaní B. a C., v rubrice »Zasláno« uveřejnil dva články, v nichž vznesl proti soukromému žalobci výtku lži. Nalézací soud uznal obžalované A. a B. částečně vinnými, a to A. přečinem pomluvy podle § 2 zákona o ochraně cti, B. přestupkem zanedbání povinné péče podle § 4 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. (v novém znění), částečně však tyto dva obžalované a obžalovaného C. úplně podle § 259, čís. 2

tr. ř. zprostil obžaloby pro přečiny podle §§ 1, 2, 3 zákona o ochraně cti, pokud se týče pro přestupek zanedbání povinné péče.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaných A. a B.; zamítl též zmateční stížnost soukromého žalobce N., pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byl obžalovaný A. uznán vinným přečinem pomluvy podle § 2 a nikoli přečinem utrhání na cti podle § 3 zákona o ochraně cti. Naproti tomu vyhověl nejvyšší soud zmateční stížnosti soukromého žalobce, pokud čelila proti zprošťující části rozsudku nalézacího soudu, zrušil v tom směru napadený rozsudek a uznal obžalované A. a B. vinnými, nehledíc k odsuzujícímu výroku rozsudku prvé stolice, i přečinem pomluvy podle § 2 zákona o ochraně cti, spáchaným výtkou, že soukromý žalobce využívá své imunity, aby se nemusel postaviti obžalovanému A. před soudem. Pokud šlo o obžalovaného C., vrátil nejvyšší soud věc soudu prvé stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Z důvodů:

Zmateční stížnosti obžalovaných A. a B., dovolávající se výlučně důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9 a) tr. ř., nelze přiznati úspěch.

Z rozsudkových zjištění vyplývá, že soukromý žalobce senátor N. v článku nadepsaném »Osudná trojice: X., Y., Z.« a uveřejněném v periodickém tiskopise »Z. o.« ze dne 30. listopadu 1934 dovodil, že radniční činovníci Y. a Z. berou prý v ochranu a hledí zachrániti starostu X. přes nejprudší odpor českých stran, a to z pohnutek čistě osobních, načež se v uvedeném článku praví: »Dříve to dělal A. za obchody, které dostávala jeho advokátní kancelář.« Dále zjišťuje rozsudek, že obžalovaný A. v článcích nadepsaných »Eingesendet« a uveřejněných v periodických tiskopisech »Z. W.« z 5. ledna 1935 a »Z. T.« z 6. ledna 1935 reagoval na uvedenou výčitku tvrzením, že soukromý žalobce zmíněnou výčitku vznesl proti svému lepšímu vědomí, že podal proti němu žalobu pro urážku na cti, že však nejsa přesvědčen, že bude vyhověno žádosti za vydání soukromého žalobce, vznáší proti němu výtku lži, aby mu byla dána příležitost proti němu soudně vystoupiti a správnost svého tvrzení prokázati.

Pokud jde o uvedenou výtku, že soukromý žalobce lhal, t. j. že v nahoře zmíněném článku v časopise »Z. o.« proti lepšímu vědomí tvrdil o obžalovaném A., že podporoval starostu X. »za obchody, které dostávala jeho advokátní kancelář«, dospěl nalézací soud k odsuzujícímu nálezu u obžalovaného A. ve směru přečinu pomluvy podle § 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. a u obžalovaného redaktora B., ačkoli podle vlastního zjištění rozsudku doznal, že článek četl, ve směru přestupku zanedbání povinné péče podle § 4 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. Při tom vychází napadený rozsudek ze zjištění, že soukromý žalobce N. hledě k tomu, že mezi starostou X. a obžalovaným A. byl až do května 1922 poměr napjatý, že pak nastal náhlý obrat, že obžalovaný A. od té doby stranu X-ovu na radnici podporoval, že ze své působnosti »na obci a ve spořitelně« měl jistý prospěch (právní za-

stoupení ve značnější míře, povolení osobní hypotekární zápůjčky 300.000 Kč proti znění spořitelních stanov, dlouhé nevyúčtování spořitelního daru pro kulturní účely, nevznesení protestu proti převzetí pasivní »Gewerbliche Kreditkasse« A-em zastoupené spořitelnou), byl přesvědčen o pravdivosti svého projevu, jímž uvedl okolnost, že A. podporoval stranu starosty X., a jeho osobní prospěch do jakési souvislosti. Nalézací soud tedy po důkladném zhodnocení výsledků hlavního přelíčení vylučuje, že soukromý žalobce obvinil A. proti lepšímu vědomí, a rozsudek usuzuje proto právem, že se obžalovaným nepodařil důkaz pravdy co do výtky, že projev žalobcův je lží, totiž vědomě nepravdivým tvrzením.

Zmateční stížnost obžalovaných je na omylu, pokud má za to, že bylo na soukromém žalobci, aby prokázal pravdivost svého tvrzení o A. Je lhostejno, zda tvrzení to bylo správné a pravdivé čili nic, a rozhoduje toliko, zda si byl soukromý žalobce případné nepravdivosti svého tvrzení vědom, neboť jen v tomto případě bylo by lze tvrditi, že lhal.

Zmateční stížnost je dále scestí, pokud má za to, že bylo na soukromém žalobci, aby co do svého projevu o A. provedl aspoň důkaz omluvitelného omylu. I kdyby tvrzení žalobcovo bylo spočívalo na omylu neomluvitelném, nebyla by tím ospravedlněna výčitka obžalovaného A., že soukromý žalobce lhal.

Bylo tu naopak na obžalovaných, aby prokázali, že soukromý žalobce obvinil A. ze sobecké pohnutky jeho soudružného poměru k »radniční straně« proti lepšímu vědomí, že byl tedy soukromý žalobce přesvědčen, že taková pohnutka u obžalovaného A. nepřišla v úvahu. — —

Bylo proto tuto část zmateční stížnosti soukromého žalobce zamítnouti.

Naproti tomu je důvodná zmateční stížnost soukromého žalobce, pokud čelí proti rozsudkovým výrokům, jimiž byli obžalovaní A. a B. částečně a obžalovaný C. úplně obžaloby zproštěni.

Co se především týče zproštění obžalovaného C., opírá nalézací soud tento výrok jen o to, že proti tomuto obžalovanému byly »příslušné kroky pod jeho pravým jménem« zavedeny teprve po uplynutí preklusivní lhůty dvou měsíců zákonem stanovené, takže prý nastalo »promlčení«.

Plným právem uplatňuje soukromý žalobce zmatečnost tohoto rozsudkového výroku pod zorným úhlem zmatku podle § 281, č. 9 b) tr. ř. V žádosti za trestní stíhání je sice druhý obžalovaný označen jménem »Karel C.«, ačkoli se správně jmenuje »Richard C.«, avšak dodatkem »odpovědný redaktor časopisu Z. T.« byla osoba obžalovaného tak zřetelně označena, že přes nesprávné uvedení křestního jména nemohla býti zaměněna za jinou osobu a že nemohlo býti pochybnosti, že stíhán je skutečně obžalovaný a že jde, co se týče křestního jména, jen o nedopatření. Je proto lhostejno, kdy došlo k formální opravě zmíněného křestního jména, a nelze o zmíněné pouhé nedopatření co do křestního jména obžalovaného opříti úsudek, že nebyla zachována žalobní lhůta stanovená v § 17, odst. 1 zák. o ochraně cti, nebo, jak se rozsudek nesprávně vyjadřuje, že nastalo promlčení.

Bylo proto zmateční stížnosti soukromého žalobce, pokud čelí proti zproštění obžalovaného C., vyhověti, rozsudek v uvedeném výroku zru-

šiti a hledíc k tomu, že rozsudek co do tohoto obžalovaného neobsahuje zjištění, která by soudu zrušovacímu dovolovala, aby rozhodl ve věci samé, vrátiti věc nalézacímu soudu k opětnému projednání a rozhodnutí v příčině obžalovaného C. (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.).

Co se týče ostatních dvou obžalovaných, A. a B., zjišťuje napadený rozsudek, že soukromý žalobce, byv obžalovaným A. obviněn ze lži, uveřejnil v čísle 2 časopisu »Z. o.« ze dne 11. ledna 1935 proti obžalovanému A. »otevřený list«, v němž vznesl nyní do podrobna proti obžalovanému A. různé výčitky co do jeho poměru k obci a k spořitelně, načež obžalovaný A. uveřejnil v periodickém tiskopisu »Z. W.« z 19. ledna 1935 a »Z. T.« z 20. ledna 1935 článek zase nadepsaný »Eingesendet«, z něhož je soukromou žalobou stíháno toto místo: »Váš opětný novinářský útok dokazuje, že využíváte své imunity (dass Sie sich ihre Immunität zu Nutze machen), abyste se mně nemusel postaviti před soudem. Jak se nazývají takoví lidé, kteří proti někomu vznášejí neodůvodněné na cti důtklivé výtky, aniž za ně nesou odpovědnost, o tom může býti i v českých kruzích jen jedno mínění«.

V tomto směru zjišťuje napadený rozsudek, pokud jde o první větu, že návrh imunitního výboru ze dne 19. března 1935, aby senát Národního Shromáždění nedal svolení k trestnímu stíhání soukromého žalobce pro přečin proti bezpečnosti cti, spáchaný prý na A. v časopise »Z. o.« ze dne 30. listopadu 1934, byl instruován soukromým žalobcem a že soukromý žalobce, byv zpravodajem imunitního výboru informativně dotazován vyjádřil se v tom smyslu, že vydán býti nemá, čímž prý působil na rozhodnutí imunitního výboru. Na základě toho dospěl nalézací soud k úsudku, že se obžalovaným A. a B. podařil důkaz pravdy co do výčitky, že soukromý žalobce využívá své imunity, aby se nemusel postaviti před soud.

V druhé větě spatřuje nalézací soud jen přípustnou, z dovolených mezí prý nevybočující kritiku zmíněného jednání. Sdílí proto zřejmě podle názoru nalézacího soudu při právním posouzení druhá věta osud věty prvé.

Právem napadá zmateční stížnost úsudek nalézacího soudu, že se obžalovaným podařil důkaz pravdy, s hlediska zmatku podle § 281, čís. 9 b) tr. ř. Napadený rozsudek přehlíží, že stíhaným článkem bylo soukromému žalobci vytýkáno, že využívá své imunity, jak prý vysvítá z jeho nového útoku ze dne 11. ledna 1935, že mu tedy byl tento útěk před odpovědností vytýkán ohledně zmíněné doby. Aby bylo možno tvrditi, že se důkaz pravdy podařil, muselo by býti prokázáno, že si tak soukromý žalobce počínal v uvedené době, neboť při vedení důkazu pravdy možno se sice dovolávati průvodních prostředků vzešlých teprve po obvinění, jež má býti dokázáno (rozh. čís. 3184 Sb. n. s.), leč jen dokazují-li pravdivost tvrzení pro dobu stíhaného projevu, pokud se týče pro jinou dobu, pro kterou bylo obvinění vysloveno. (Steiner, Schutz der Ehre, str. 41.) Rozsudek nezjišťuje, že počínání soukromého žalobce, jehož se rozsudek při důkazu pravdy dovolává, spadalo do doby před 19., pokud se týče 20. lednem 1935, kdy A. pronesl závadný pro-

jev, při čemž se jen mimochodem poukazuje na to, že podle přečtené zprávy imunitního výboru bylo o vydání soukromého žalobce krajským soudem v Z. zakročeno teprve dne 12. ledna 1935 a že obžalovaní netvrdili, že soukromý žalobce působil na imunitní výbor již v krátké době mezi 12. a 19. (20.) lednem 1935. Leč sám odvod obžalovaných připouští výslovně, že k příslušným událostem v imunitním výboru došlo až po činu. Nemohou proto tyto události býti způsobilým předmětem důkazu pravdy, neboť nedokazují, že výtka byla oprávněna v době, kdy byla vznesena.

Jak ostatně plyne z předchozích vývodů článku, o nějž jde, navazuje věta »Ihr neuerlicher Zeitungsangriff beweist, dass Sie sich Ihre Immunität zu Nutze machen, um sich mir nicht vor Gericht stellen zu müssen« na to, že obžalovaný A. vytýkal soukromému žalobci lež, aby ho přiměl k podání žaloby, a že soukromý žalobce místo toho útočil na A. znovu v novinách. Ve skutečnosti vytýká tudíž stíhaná stať soukromému žalobci nejen opětné uražení, nýbrž i to, že nepodal žalobu. Poněvadž však podání či nepodání žaloby nemá s otázkou imunity žalobcovy nic společného, nelze popříti, že obžalovaný vytýkal soukromému žalobci zbabělé využití imunity i ve směru, v němž tato výtka již z důvodu logiky nemůže obstáti, zvláště když přece soukromý žalobce obžalovaného pro výtku lži skutečně včas stíhal.

Nalézací soud řešil tudíž otázku důkazu pravdy mylně a zatížil takto rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 9 b) tr. ř. Tím padá podle toho, co předesláno, i odůvodnění zprošťujícího nálezu co do druhé stíhané věty článku »Eingesendet« ze dne 19., pokud se týče 20. ledna 1935.

Hledíc k uvedenému mylnému stanovisku v otázce důkazu pravdy, nechal nalézací soud i co do první věty stranou otázku, zda jde o skutkovou podstatu přečinu proti zákonu o ochraně cti. Tu nelze pochybovati, že nepředpojatý průměrný čtenář musí v obou stíhaných větách, hledíc k jejich vzájemné souvislosti a závislosti, spatřovati výtku zbabělosti, projevované prý tím, že se soukromý žalobce skrývá za svou imunitou, aby mohl bezdůvodně uraziti. K tomu poukazuje i hned následující, byť i nestíhaná věta článku »Es würde Ihnen bestimmt nicht schaden, wenn Sie sich selbst zur Offenheit und Mannhaftigkeit aufraffen würden« (viz § 8, odst. 3 zák. o ochraně cti). Stíhané věty uvádějí tedy o soukromém žalobci skutečnost, která by jej mohla vydati v opovržení nebo snížiti v obecném mínění, takže zakládají objektivní skutkovou podstatu přečinu pomluvy podle § 2 cit. zák.

Po stránce subjektivní nelze pochybovati, že obžalovaný A. — povoláním advokát — který článek, o nějž jde, podle rozsudkových zjištění sepsal, byl si vědom, že se stíhané místo dotýká cti soukromého žalobce, když tě se mu tím vytýká zbabělost.

I obžalovaný redaktor B. doznal sám, že článek před jeho uveřejněním četl a platí proto po stránce subjektivní u něho totéž jako u obžalovaného A. Jeho odpovědnost ze zákona vyplývající není samozřejmě dotčena ani tím, že článek vyšel v rubrice, ohledně níž redakce prohlásila, že odmítá odpovědnost za formu a obsah článků v ní uveřejněných.

U obou obžalovaných je tudíž skutková podstata přečinu pomluvy podle § 2 cit. zák. naplněna i po stránce subjektivní.

Že se obžalovaným důkaz pravdy nepodařil, plyne již z toho, co nahoře uvedeno. Důkaz omluvitelného omylu nepřichází vůbec v úvahu pro nedostatek předpokladů podle § 6, odst. 3 zák. o ochraně cti, neboť šlo o pouhou osobní polemiku, a nelze říci, že stíhané uvedení bylo ve veřejném zájmu nebo že ho bylo potřebí k obhájení oprávněného důležitého zájmu soukromého. (Ostrá forma stíhaného projevu dokonce odporovala veřejnému zájmu.) Bylo proto zmateční stížnosti soukromého žalobce, pokud čelí proti zproštění obžalovaných A. a B., vyhověti, aniž bylo třeba zabývati se jejími ostatními vývody.

Čís. 6144.

Odmena, ktorú dostal pachateľ (starosta) za vyhotovenie nepravej verejnej listiny (dobytčieho pasu), nie je takým majetkovým ziskom, aký má na mysli § 392 tr. zák.

S hľadiska § 393 tr. zák. je úplne ľahostajné, či pachateľ zamýšľal len spôsobiť niekomu právnu ujmu, alebo zároveň opatriť sebe alebo niekomu inému bezprávny majetkový prospech (§ 392 tr. zák.).

(Rozh. zo dňa 26. februára 1938, Zm IV 664/37.)

Obžalovaný B., starosta obce, poverený manipuláciou dobytčích pasov, vystavil na žiadosť spoluobžalovaných A. a C. pre A. za peňažité odmeny niekoľko falošných dobytčích pasov. Súd prvej stolice uznal za to obžalovaného B. vinným siedminásobným zločinom padelania verejných listín podľa §§ 391, 392, 393 tr. zák., obžalovaného A. účastenstvom podľa § 69, čís. 1 tr. zák. na siedminásobnom tomto zločine a obžalovaného C. účastenstvom na tomže zločine v dvoch prípadoch. Odvolací súd z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. zmenil výrok o kvalifikácii trestného činu obžalovaného A. pominutím kvalifikácie podľa § 392 tr. zák., inak však rozsudok prvého súdu potvrdil.

Najvyšší súd následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaných A. a B. z úradnej povinnosti z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. hľadiac pri tom dotyčne obžalovaného C. aj na ustanovenie § 387, odst. 4 tr. p., zrušil rozsudky oboch nižších súdov dotyčne obžalovaných B. a C., pokiaľ v nich zločiny padelania verejnej listiny, resp. účastenstva na týchto zločinoch boly kvalifikované aj podľa § 392 tr. z., a pominul túto kvalifikáciu.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci zbadal najvyšší súd, že oba nižšie súdy kvalifikovaly činy obžalovaných B. a C. aj podľa § 392 tr. z., zrejme z toho dôvodu, že obžalovaný B. vyhotovil nepravé dobytčie pasy za sľúbenú